

Andørja Bestandsplanområde

Avtaleparter:

Ibestad kommune
Andørja Bestandsplanområde

Bestandsplanperiode:

Bestandsplanen er utarbeidet for perioden: 2023 - 2024

Bestandsplanområde:

Bestandsplanområdet omfatter alle grunneierlagene på Andørja

NAVN Andørja Bestandsplanområde (AB)		ANSVARLIG HEIA STORVALD: Kristian Tollefsen
Tellende elgareal		94 628 (daa)
		ANSVARLIG ANDØRJA STORVALD: Mats Hamnli

Grunneierlag	Arealfordeling i daa. og %
Ytre Andørja	18 915 (20,0 %)
Indre Andørja	28 423 (30,0 %)
Kråkrø	6 336 (6,7 %)
Fornes	5 187 (5,5 %)
Klåpen/Årbostad/Jektevik	14 933 (15,8 %)
Straumen/Vasskaret	20 834 (22,0 %)
Sum	94 628 (100 %)

Bestandsplanområdet består av 2 storvald: A) Andørja storvald (omfatter grunneierlagene: Kråkrø, Ytre Andørja og Indre Andørja) og B) Heia storvald (omfatter grunneierlagene: Fornes, Klåpen/Årbostad/Jektevik og Straumen/Vasskaret). Andørja storvald disponerer 56,7 % av tellende areal mens Heia storvald disponerer resterende 43,3 % tellende areal.

Kontaktperson for AB:

Kristian Tollefsen, Tordenskjoldsgate 10, 9404 Harstad. Tlf: 41559456, epost: kristian@nermark.no

Lovbestemmelser:

Den 15. februar 2012 trådte den nye hjorteviltforskriften i kraft. Dette medfører en del forandringer i forhold til måten hjorteviltet ble forvaltet på med basis i den gamle forskriften. Kommunen får gjennom den nye forskriften et overordna ansvar for å utarbeide kommunale mål for utviklingen av hjorteviltbestandene. Det er viktig å merke seg at de kommunale målsettingene skal være både målbare og etterprøvbare.

Områdebeskrivelse:

Andørja Bestandsplanområde (heretter: AB) omfatter nesten 100 % av all tilgjengelig elgmark på Andørja. Kun noen få helt marginale områder inngår ikke i jaktbart areal. Årsaken er at eierne har valgt å nekte elgjakt på sine eiendommer.

Bestandsplanområdet består av varierte naturtyper fra flate myrer til berglendte og bratte fjellsider. AB ar også en betydelig andel dyrket mark innenfor sine grenser.

Mål

Hovedmål

Nasjonale målsettinger

- Elgbestanden skal stabiliseres innenfor et nivå som til enhver tid vurderes som bærekraftig.
- Elgbestanden skal ha en biologisk forsvarlig kjønns- og aldersstruktur og opprettholde sin naturlige genetiske variasjon.
- Elgbestanden skal ikke representere en trussel mot biologisk mangfold.
- Elgbestanden skal gi mest mulig stabil avkastning som grunnlag for en sunn økonomisk og rekreasjonsmessig utnytting.
- Forvaltningen av leveområdene gjennom annen arealbruk skal sikre elgens krav til kvalitet og både lokal og regional funksjonalitet i et langsiktig tidsperspektiv.
- Elgens helsetilstand skal opprettholdes på et høyt nivå.
- Det skal tilrettelegges for en effektiv beskatning av høy kvalitet, som både gir et godt tilbud av elgjakt til befolkningen og som minimaliserer konfliktene med andre brukere av jaktområdene.

De nasjonale målsettingene skal danne grunnlag for kommunens målsetting og bestandsplanområdets målsettinger.

Ibestad kommunes målsettinger

Naturdata AS utarbeidet i 2018 en rapport med tittelen: «Vurdering av elgbestandene i Troms 1990-2017». Troms fylke ble i rapporten inndelt i 3 regioner, henholdsvis Kyst-Troms (Tromsø, Harstad, Kvæfjord, Skånland, Ibestad, Gratangen, Tranøy, Torsken, Berg, Karlsøy samt Senja-delen av Lenvik), Midt-Troms og Nord-Troms.

I 2014 ble Kyst-Troms anbefalt en reduksjon av bestanden på 15-20 % før jakta. Bestanden ble forsøkt redusert tilsvarende, men har så fortsatt å øke fra 2015. Med fylkeskommunens mål om en reduksjon bør jaktuttaket fortsatt holdes høyt, og det anbefales en videre reduksjon på 10-15%.

Et kortsiktig mål er et jaktuttak i 2022 på 660 dyr og et langsiktig fellingsresultatmål på 500 dyr i 2028. Parameteret «Sett elg pr. jegerdag» skulle reduseres fra 0,62 i 2014-2017 til 0,55 i 2022 og 0,50 i 2028. Samtidig skulle følgende slaktevekter holdes legges til grunn: hannkalv 68 kg i 2014-17 til 70 kg i 2028, hunnkalv 64 kg i 2010-17 til 67kg i 2028, halvannet års okse 141 kg i 2014-17 til 144kg i 2028 og halvannet års ku 136 kg i 2014-17 til 140kg i 2028.

Videre er det vinteren 2023 er det gjennomført helikoptertelling av elg i Ibestad Kommune. Denne tellingen viste 88 dyr + ca 10% i antatt ikke talte dyr, altså nærmere 100 vinterbeitende elg på Andørja. Basert på tidligere utført beitetaksering (juni 2012) som anslår en potensiell bæreevne på ca 48 vinterbeitende elg, kan man konkludere med at vinterstammen er for stor ifht potensiell bæreevne.

Ibestad kommune har vinteren 2023 vedtatt ny forvaltningsplan for elg for perioden 2023-2024, denne bestandplanen baserer seg på nevnte forvaltningsplan.

Andørja Bestandsplanområdes målsettinger

Andørja har avsluttet sin første bestandsplan for perioden 2019-2021 med utelukkede positive erfaringer. Jakta 2022 ble gjennomført som en videreføring av bestandplan for 2019-2021, men med redusert minsteareal og dermed økt kvote. Dette pga observasjoner vha sett elg-skjema og en tydelig økning i elgstammen.

De to storvaldene, Andørja Storvald og Heia Storvald melder om en positiv effekt av å ha bestandplan både ifht samarbeid om jakt og felles forståelse for elgforvaltningen. Det søkes derfor om ny bestandplan for årene 2023-2024. I tråd med forvaltningsplan til Ibestad Kommune er det nødvendig med en ny revisjon av bestandplanen i 2024 når man har fått vurdert de foregående 2 års utvikling av elgstammen på Andørja. Man kan da ta stilling til om avskyting bør økes, fastholdes eller senkes for på den måten etterstrebe å nå de overordnede mål for forvaltningen. Slik situasjonen er i dag (ref helikoptertelling og beitetaksering) er det klart at det bør gjennomføres en betydelig økning i avskyting for å få ned elgstammen til et antatt bærekraftig nivå.

Vi ønsker ikke for hard avskyting i starten av perioden, dette for å unngå for hard beskatning av elgstammen før man får oversikt over effekten av avskytingen. AB mener man med denne planen har mulighet til å justere seg inn til en bærekraftig avskytningsplan for elgstammen. Likevel må man ta inn over seg resultatene fra «sett elg»-statistikken de foregående år samt helikoptertellingen gjennomført februar 2023. AB mener man har gjort dette ved å øke årlig avskyting med ca 60% ifht foregående år.

ABs målsettinger i planperioden 2023 – 2024

- Videreføre et godt internt samarbeid mellom valdene.
- Øke avskyting for på den måten søke å redusere elgstammen.
- Åpne for at valdene kan hjelpe hverandre i situasjoner der valdene hver for seg har problemer med å felle spesifikke dyr. Målsettingen er at fellingsresultatet etter endt planperiode, er oppfylt i forhold til opprinnelig fellingsplan. Dette fordrer samarbeid og en gjensidig enighet mellom jaktlederne på forhånd.
- Årlige vurderinger av elgstammen basert på «sett-elg»-skjema, hvor en i samråd med Viltnemda i Ibestad kommune i tillegg vurderer hvorvidt en reduksjon eller økning i avskyting vil bidra til bærekraftig forvaltning av elgstammen.

Delmål for bestandsplanområdet 2023 – 2024.

- Elgtettheten uttrykt som sett elg pr. jegerdagsverk, bør vise en tydelig reduksjon ifht dagens nivå på 2,57 (snitt 2019-2022). Den langsiktige målsetningen (2028) er 0,50, men denne målsetningen bør tilnærmes gradvis for å unngå for hard avskyting og for stor belastning på jegerne.
- Helikoptertelling viser en vinterstamme langt over det som er anbefalt i rapport fra beitetaksering utført i 2012 (48 dyr). Dette betyr at avskyting må økes betydelig, og utover det som normalt ville vært praksis.
- Grundig evaluering etter hver jakt sesong for å vurdere evt økning eller reduksjon i avskyting.
- Sett ku pr. okse bør ligge i området 1,0-1,2 etter 2 år.
- Gjennomsnittlige slaktevekter av oksekalver bør ikke underskride 68 kilo. Ditto for hunnkalver er 64 kg.

Det er vanskelig for jegerne å kunne påvirke dette delmålet under praktisk jakt. Generelt er det vanskeligere å felle kalv, noe som igjen betyr at jegerne kan ikke sortere ut store kalver og la små kalver få leve videre – kanskje bortsett fra kalver som åpenbart er godt under 50 kg. I praksis vil alle normale kalver som presenterer seg for skudd, bli felt helt til kalvekvota er fylt.

- Andel felte okser skal ikke overstige 40% i planperioden
- Andel felte kyr skal ikke overstige 25% i planperioden

Rapportering

Følgende rapportering er pålagt valdet:

1. Gi kommunen v/viltorganet/viltnemnda bevitelse på godkjent elghund.
2. Ved utøvelse av jakt som medfører skadeskyting/feilskyting, skal kommunen kontaktes.
3. Fellingsrapport fra jaktlaget til kommunen innen 14 dager etter jakttidens slutt.
4. Sett elg skjema og vektskjema fra hvert enkelt jaktlag til kommunen etter jakta.
5. Innlevering av kjeve og eventuelt andre organer som foreskrevet fra kommunen.

Bestandsdata

1. Fellingsstatistikk

	År 2019		År 2020		År 2021		År 2022		Sum	
	ant	%	ant	%	ant	%	ant	%	ant	%
Kukalv	2	9,6	3	14,3	6	26,1	5	18,5	16	17,4
Oksekalv	7	33,3	6	28,5	4	17,4	5	18,5	22	23,9
Ku 1 1/2år	3	14,3	1	4,8	2	8,7	4	14,8	10	10,8
Okse 1 1/2 år	1	4,8	0	0	1	4,4	2	7,4	4	4,3
Eldre ku	2	9,5	4	19,1	2	8,7	5	18,4	13	14,1
Eldre okse	6	28,5	7	33,3	8	34,7	8	29,6	29	31,5
Felt sum	21		21		23		29*		94*	
Tildelt	21		21		23		27*		92*	
Fellings%		100		100		100		107,3*	100	102*

*I 2023 ble 2 dyr ble kassert pga sykdom/skade og nye tildelt.

2. Bestandsutvikling 2019-2022

	ÅR				Gjennomsnitt
	2019	2020	2021	2022	
Antall jegerdager	326	354	300	272	313
Felt per jegerdag	0,064	0,059	0,077	0,107	0,077
Sett elg pr. jegerdag	1,78	2,56	3,10	2,84	2,57
Kalv pr. kalvku	1,62	1,43	1,36	1,37	1,45
Kalv pr. ku	0,90	0,74	0,92	0,58	0,79
Kalvku i % av alle kyr	55,75	51,48	67,52	42,15	54,22
Ku pr okse	0,87	0,80	0,79	0,87	0,83

Avskytningsplan

Alle tildelinger av dyr til AB, skal være i form av valgfrie dyr. Antall tildelinger fastsettes av kommunen i samarbeid med AB. Ibestad kommune har vedtatt senking av minsteareal til 2200 dekar. Tellende areal på Andørja er satt til 94 628 dekar. Forholdet mellom tellende areal og minstearealet gir en årlig tildeling på 43 dyr. Videre vil en arealbasert fordeling mellom øyas 2 storvald resultere i 25 dyr til Andørja storvald og 18 dyr til Heia storvald.

Årlig avskytning i planperioden

ÅR	Antall dyr
2023	43
2024	43
Sum	86

Rammer for årlig avskytning

Det prioriteres å øke avskytning av kyr i et forsøk på å stagnere og til slutt redusere utviklingen i elgbestanden. Skal elgstammen bremses og reduseres er man avhengig av å redusere antallet produksjonsdyr, herunder kyr. Effekten av dette må evalueres etter hver jakt sesong.

1. Avskytningen av kalver/ungdyr legges opp til å bli minst 30 % av totalt felte elger. Kalv bør utgjøre minst 30 % av den totalt felte kvote i bestandsplanområdet.
2. Beskatningen av kyr skal utgjøre maks 25 % av felt kvote for å oppnå en bestandsreduksjon. Dette måltallet vurderes fra år til år på evaluering etter jakta.
3. Kalveførende ku må ikke felles fra kalven. Dersom ku ved et uhell felles, må også kalven felles så fremt det er ledig kvote.
4. Felling av hanndyr må ikke overstige 40 % av felte dyr i avtaleperioden. Det antas at en reduksjon i avskyting av okse i perioden er sannsynlig dersom det blir økning av avskyting av ku. Dette avhenger av evaluering i etterkant av hver jakt sesong.
5. Ved endrede forutsetninger i forbindelse med avtalen, kan kommunen bestemme at avtalen skal revideres, etter å ha innhentet uttalelse fra grunneierne/jaktrettshaverne innenfor AB.
6. AB må aktivt overvåke bestanden og selvstendig redusere jaktkvota dersom bestanden viser klare tendenser til kraftig tilbakegang eller endring i sammensetning av .

Årlig kvotetildeling

	Årlig Kvote-tildeling	2023 Årskallv	2023 Ku 1 ½ år ++	2023 Okse 1 ½ år ++	2024 Årskallv	2024 Ku 1 ½ år ++	2024 Okse 1 ½ år ++
Heia storvald	18 (x2)	7	4	7	7	4	7
Andørja storvald	25(x2)	9	6	10	9	6	10
Fordeling i %		36,3%	23,2%	39,5%	36,3%	23,2%	39,5%

Tiltak i planperioden

Skape gode beiter ved å:

1. Ikke rydde bjørk, selje, vier, osp, rogn og einer annet enn der de er i direkte konflikt med produksjon av tradisjonelle treslag i skogbruket.
2. Toppkappe furu, selje og bjørk som skal reguleres bort.
3. Sett igjen kantvegetasjon mot myrer, vassdrag og lite trafikkerte veier.
4. Gi sluttavvirkningen mest mulig mosaikkpreg som ivaretar skjul i tillegg til stor beiteproduksjon i kantsoner. De naturlige terrengformasjonene bør utnyttes ved gjennomføring av dette tiltaket.
5. Det skal ikke forekomme skogsprøyting i vinterbeiteområder for elg.
6. Jaktfeltene beitetakseres.

Utøve effektiv jakt ved å:

1. Arbeide for at hvert jaktlag har godkjent ettersøkshund for elg.
2. Utøve internt oppsyn for blant annet å oppnå intensjonene i bestandsplanen inklusiv plan for årlig avskytning.

Revisjon/oppsigelse av bestandsplanen

Kommunen kan allerede etter 1. avtaleår vurdere om intensjonen i bestandsplanen er oppfylt, inkludert årlig avskytning og rammer for avskytning. Kommunen kan da si opp avtalen dersom det er vesentlige avvik fra planen. Ved vesentlige uforutsette endringer i bestanden i området i løpet av planperioden, kan kommunen også vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse.

Dersom avtalen ikke er oppfylt etter avtaleperioden, kan det ikke regnes med fornyelse.

Ved oppsigelse av avtalen, vil elgtildelingen for bestandsplanområdet bli gjort etter hjorteviltforskriftens § 21, såkalt målrettet avskyting ved at kvoten tildeles som følger:

- kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 1/2 år og eldre) og voksne hanndyr (1 1/2 år og eldre)

Ved direkte misbruk av avtalen, vil bestandsplanområdet få tildelt kvoten slik at forutsetningene og intensjonene i bestandsplanen blir oppfylt.

Søknad om godkjenning av bestandsplanen

Andørja Bestandsplanområde søker med dette Ibestad kommune om godkjenning av foreliggende bestandsplan.

Andørja 25.april 2023

Kristian Tollefsen
Leder Andørja Bestandplan

Kommunens behandling av bestandsplanen

Bestandsplan fra:

Bestandsplanområde: **Andørja Bestandsplanområde**

for perioden: **2023 - 2024**

Godkjennes /godkjennes ikke

Hamnvik

.....

Dato

.....

Viltansvarlig Ibestad kommune